

*І. О. Охріменко, аспірант
ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”*

ПОНЯТТЯ НЕПРЯМОГО МЕДИЧНОГО РИЗИКУ В ОБОВ’ЯЗКОВОМУ МЕДИЧНОМУ СТРАХУВАННІ

Обов’язкове медичне страхування покликане захищати майнові інтереси громадян, пов’язані з отриманням медичної допомоги або медичних послуг у разі порушення стану здоров’я, хвороби та втрати працездатності застрахованої особи, при цьому рівень страхового забезпечення, перелік послуг і медичних закладів, що надають допомогу, однаковий для всіх застрахованих. Сучасне медичне страхування покриває лише ризик прямих грошових витрат, пов’язаних із забезпеченням комплексу діагностично-лікувальних процедур і супутніх послуг, проте існує ціла низка непрямих ризиків, що також характерні для обов’язкового медичного страхування.

Поняття непрямого медичного ризику в обов’язковому медичному страхуванні можна трактувати як імовірність відхилення між запланованим/бажаним і фактичним результатами отриманої застрахованою особою в межах страхового покриття медичної послуги, спрямованої на профілактику, діагностику або лікування захворювань, тобто небезпека несприятливого результату на одне очікуване явище. При цьому як обов’язкова умова виникнення даного ризику не розглядається наявність шкоди здоров’ю. У даному випадку непрямий медичний ризик є тільки небезпекою несприятливого результату, а от наявність або відсутність несприятливих наслідків лише будуть детермінувати ступінь ризику.

Для застрахованих осіб у рамках полісів обов’язкового медичного страхування можна виокремити наступні типи непрямих медичних ризиків при зверненні за медичною допомогою:

- фінансовий ризик або ризик непередбачуваних витрат характеризує імовірність понесення додаткових витрат застрахованою особою на медичні послуги, що не покриваються полісом обов’язкового медичного страхування;
- фізичний ризик або ризик погіршення здоров’я – вірогідність виникнення ускладнень чи побічних реакцій внаслідок медичного втручання;
- функціональний ризик – незадоволеність застрахованої особи якістю та/чи результатами отриманих медичних послуг у межах полісу обов’язкового медичного страхування;

- часовий ризик – ризик, пов’язаний із необґрунтованими затримками термінів отримання медичних послуг застрахованою особою та втраченими вигодами внаслідок цього;
- сенсорний ризик – невідповідність між очікуваними та реальними умовами надання медичної послуги закладами охорони здоров’я, що визначені полісом обов’язкового медичного страхування;
- соціальний ризик – ризик бути відторгнутим суспільством у результаті виявленого захворювання;
- фізіологічний ризик – особистісні побоювання стосовно кваліфікації медичного персоналу, наявності необхідних медичних засобів тощо.

Оцінка збитку від реалізації непрямих медичних ризиків має містити в собі облік як прямих, так і опосередкованих збитків.

Загалом, зазначені види збитку можуть бути розділені на такі групи:

- втрачена вигода – невихід на робоче місце внаслідок тимчасової або постійної втрати працездатності;
- збиток майновим інтересам, пов’язаний із додатковими витратами на лікарські засоби, медичні послуги, харчування, у випадках, коли вони не покриваються полісом обов’язкового медичного страхування;
- збиток майновим інтересам родичів застрахованого – втрачена вигода у зв’язку з відволіканням від трудового процесу з причини догляду за потерпілим громадянином, витрати на медикаменти та медичні послуги, витрати на ритуальні послуги (у разі смерті), втрачена вигода членів сім’ї, що перебувають на утриманні потерпілого і мають право на частину його доходу;
- моральний збиток.

На жаль, на сьогодні ще не напрацьована методологія щодо кількісної оцінки непрямих медичних ризиків і можливості комплексної компенсації збитків у результаті їх настання, а тому вони не знайшли свого якісного відображення в практиці медичного страхування.

Охріменко, І.О. Поняття непрямих медичних ризиків в обов’язковому медичному страхуванні [Текст] / І.О. Охріменко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (24-25 жовтня 2013 р.) : в 2-х т. - Суми : УАБС НБУ, 2013. - Т. 2. - С. 125-126.